

Unijny akt o wolności mediów: koniec z polityczną presją i brakiem przejrzystości?

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 15, lipiec 2025 14:51

Ewelina Kocemba

Odsłony: 582

8 sierpnia br. w państwach członkowskich UE zacznie obowiązywać europejski akt o wolności mediów. Przepisy rozporządzenia mają chronić pluralizm i niezależność mediów. Jak wynika z nowego raportu KE dotyczącego praworządności, wciąż jest to obszar, w którym jest dużo zagrożeń. Również Parlament Europejski wzywa kraje członkowskie do intensywnych wysiłków na rzecz wolności mediów i ochrony dziennikarzy.

– *Akt o wolności mediów (EMFA) to prawo na szczeblu europejskim, które ma zapewnić odpowiednie środowisko dla mediów, by mogły być niezależne, wolne, transparentne w zakresie ich struktury własności w taki sposób, aby obywatele mogli sprawdzić, kto stoi za danym wydawcą i jaka jest jego sytuacja. Ma to również istotne znaczenie dla zapewnienia różnorodności w krajobrazie medialnym, tak abyśmy nie mieli tylko informacji zależnych od władz, ale wolne i niezależne media działające w sposób pluralistyczny* – mówi Sabine Verheyen, wiceprzewodnicząca Parlamentu Europejskiego, kierująca grupą roboczą ds. wdrożenia przepisów EMFA.

Na mocy aktu przyjętego w ubiegłym roku państwa członkowskie zobowiązują się do zachowania niezależności mediów i zakazania wszelkich form ingerencji w decyzje redakcyjne. Wdrożenie nowych zasad ma na celu również zapewnienie ochrony dziennikarzom przed koniecznością ujawniania źródeł i stosowaniem przeciwko nim oprogramowania szpiegującego. Wszystkie serwisy dostarczające wiadomości i informacje o sprawach bieżących, niezależnie od wielkości, będą musiały publikować informacje o swoich właścicielach w krajowej bazie danych. Media będą również musiały informować o przychodach z reklam państwowych oraz o wsparciu finansowym państwa, w tym z krajów spoza Unii. Za nadzór i koordynację wdrożenia nowych przepisów będzie odpowiadać Europejska Rada ds. Usług Medialnych. Będzie ona również pełnić rolę organu doradczego Komisji Europejskiej, zapewniając jej fachową wiedzę i pomoc w zakresie regulacji mediów. Przepisy zaczną obowiązywać w państwach członkowskich 8 sierpnia br.

Jak podkreśla KE w swoim ostatnim sprawozdaniu na temat praworządności w UE, wolność i pluralizm mediów to kluczowe elementy społeczeństwa opartego na praworządności, potrzebne do zapewniania demokratycznej rozliczalności. Państwa członkowskie pracują nad reformami, które mają dostosować przepisy krajowe do nowego prawa EMFA. KE podkreśla jednak, że potrzebne są dalsze działania, aby zapewnić bezpieczeństwo dziennikarzy i poprawić gwarancje niezależności niektórych mediów publicznych i organów regulacyjnych ds. mediów, zwiększyć przejrzystość własności oraz zapewnić większą sprawiedliwość i przejrzystość przydzielania reklam państwowych.

– *Największe zagrożenia dla wolności mediów to koncentracja, brak przejrzystości w zakresie struktury własności i coraz silniejsze autokratyczne tendencje w niektórych państwach członkowskich naruszające niezależność mediów. Niektóre rządy oczekują, że media zawsze będą bezkrytycznie przyjmować to, co rządy mówią, robią i czego oczekują. Ale nie takie jest zadanie mediów. Media powinny być czwartą władzą w wolnym i niezależnym systemie demokratycznym, mają pełnić funkcję kontrolną, sprawdzającą, a niektórym rządów to się nie podoba. To właśnie z tego powodu sektor mediów w ostatnich latach zmagają się z rosnącymi zagrożeniami. Dodatkowo zmienia się ekonomiczna sytuacja mediów pod wpływem ogromnych platform, mediów społecznościowych i innych konkurencyjnych sposobów przekazywania informacji* – mówi wiceprzewodnicząca Parlamentu Europejskiego.

W czerwcowej rezolucji PE, który zajmował się poprzednim raportem Komisji Europejskiej o praworządności, zaapelował o jak najszybsze wdrożenie europejskiej ustawy o wolności mediów, podkreślając, że jest ona kluczowym kamieniem milowym w ochronie niezależności, pluralizmu i

Unijny akt o wolności mediów: koniec z polityczną presją i brakiem przejrzystości?

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 15, lipiec 2025 14:51

Ewelina Kocemba

Odsłony: 582

integralności krajobrazu medialnego w całej UE. Europosłowie potępiłi ataki na wolność prasy i dziennikarzy, wykorzystywanie przeciwko nim oprogramowania szpiegującego, a także ingerencję państw i polityków w działalność redakcji.

– Aby zająć się tymi problemami, potrzebujemy szeregu różnych przepisów. Mamy Akt o wolności mediów, a kilka lat temu wprowadziliśmy dyrektywę o audiowizualnych usługach medialnych, która nakładała więcej obowiązków również na media społecznościowe. Przygotowaliśmy Akt o usługach cyfrowych i dyrektywę anti-SLAPP przeciwdziałającą bezpośrednim atakom na dziennikarzy i bezzasadnym pozwom sądowym, których celem jest uciszanie dziennikarzy i wywieranie na nich presji – mówi Sabine Verheyen.

Europarlamentarzyści w rezolucji wzywają do wprowadzenia do prawa karnego szczególnych okoliczności obciążających w przypadku przestępstw popełnionych wobec dziennikarzy, jeżeli czyny te są motywowane ich działalnością zawodową lub mają z nią związek. Zalecają także utworzenie specjalnego funduszu UE na rzecz wolności mediów wspierającego niezależne dziennikarstwo i lokalne media.

W rozdziale dotyczącym Polski KE podkreśliła, że planowana reforma prawa medialnego ma rozwiązać obawy dotyczące bezstronności i niezależności organu regulacyjnego ds. mediów, a także wzmocnić szerzej rozumiane niezależność i pluralizm mediów realizujących misję publiczną. Zdaniem Komisji poczyniono pewne postępy we wzmacnianiu procedury przyznawania licencji na nadawanie oraz w zapewnianiu niezależnego zarządzania i niezależności redakcyjnej mediów publicznych, choć nadal utrzymują się pewne wyzwania związane z ochroną pluralizmu mediów, zwłaszcza w przypadkach zagranicznych inwestycji w ich własność. Rząd pracuje nad nowym modelem państwowego finansowania, który zastąpiłby system opłat abonamentowych, a także nad zwiększaniem bezpieczeństwa dziennikarzy oraz nad ochroną źródeł dziennikarskich i poufności komunikacji.

Źródło: Newseria